JULIANE KOKOTT
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2018. március 22.[1]

C-390/17. P. sz. ügy

Irit Azoulay,
Andrew Boreham,
Mirja Bouchard,
Darren Neville
kontra

Európai Parlament

„Fellebbezés – Közszolgálat – Díjazás – Családi támogatások – Iskoláztatási támogatás – Az iskoláztatási költségek megtérítésének megtagadása – Az iskoláztatási költség fogalmának önálló értelmezése – A személyzeti szabályzat VII. melléklete 3. cikkének (1) bekezdése”

I. Bevezetés

1. Egyes tagállamokhoz hasonlóan, melyek családpolitikájuk megvalósítása során pénzügyi eszközöket is igénybe vesznek, az uniós intézmények munkavállalóik részére családi támogatások juttatását írják elő. Ezek a családfenntartó tisztviselőnek folyósított, minden egyes eltartott gyermek után járó támogatással növelt háztartási támogatást, valamint az iskoláztatási támogatást foglalják magukban, amely a tisztviselőt amiatt terhelő költségek fedezésére szolgál, hogy gyermeke valamely oktatási intézmény tanulója. Ez utóbbi támogatás feltételei képezik a jelen eljárás felei közötti vita tárgyát.

2. Az iskoláztatási támogatás megállapításának feltételeit az Európai Unió tisztviselői személyzeti szabályzatának 2004-es reformja során módosították. Míg az általános és középiskolai oktatás esetében e támogatást korábban a gyermek által látogatott intézmény jellegétől függetlenül folyósították[2] a tisztviselő részére, a reform a támogatás feltételéül az intézmény tandíjköteles jellegét szabta.[3] A cél az volt, hogy „az iskoláztatási támogatást a jövőben […] jobban [összehangolják] a tényleges kiadásokkal”.[4]

3. Az Európai Parlament azon az alapon, hogy a fellebbezők gyermekei által látogatott intézményben nincs tandíjkötelezettség, 2015-ben elutasította az iskoláztatási támogatás iránti kérelmüket, noha azt a megelőző években folyósította részükre. A fellebbezők úgy vélik, hogy továbbra is jogosultak erre a támogatásra.

1 Eredeti nyelv: francia.

2 Átalány formájában folyósították. A kedvezményezett tisztviselőknek történő folyósítását fokozatosan, öt év alatt szüntették meg (a személyzeti szabályzatnak az Európai Közösségek tisztviselői személyzeti szabályzatának, valamint a Közösségek egyéb alkalmazottai alkalmazási feltételeinek módosításáról szóló, 2004. március 22-i 723/2004/EK, Euratom tanácsi rendelettel [HL 2004. L 124., 84. o.; magyar nyelvű különkiadás 1. fejezet, 2. kötet, 130. o.; helyesbítések: HL 2007. L 248., 26. o.; HL 2012. L 130., 24. o.; HL 2016., L 289., 21. o.] bevezetett változata XIII. mellékletének 16. cikke).

3 A személyzeti szabályzat VII. melléklete 3. cikke (1) bekezdésének a 723/2004 rendelettel bevezetett változata. A tandíjköteles jellegre vonatkozó feltétel ezzel szemben nem alkalmazandó *felsőfokú* (egyetemi) oktatási intézmény látogatása esetében; az iskoláztatási támogatást havi átalány formájában folyósítják, amelynek összege a felső összeghatárnak felel meg.

4 A 723/2004 rendelet (26) preambulumbekezdése.

4. Ez a nézetkülönbség abból a sajátos módból fakad, ahogy a szóban forgó intézmények a fellebbezőktől pénzügyi hozzájárulás teljesítését várják el. Ezen intézményeket ugyanis a helyi önkormányzat támogatja, amely azt a kötelezettséget rója rájuk, hogy a belga alkotmányban előírtaknak megfelelően, az oktatást ingyenesen nyújtsák.[5] A szóban forgó intézmények ugyanakkor finanszírozásukat részben nonprofit egyesületek útján biztosítják, és a tanulók szüleit ezek részére hozzájárulás befizetésére hívják fel. A fellebbezők ezen hozzájárulást kérik iskoláztatási támogatás címén megtéríteni.

5. Ebben a közszolgálati jogvitában, amely az egyik első olyan fellebbezés, amellyel a Bíróság a Közszolgálati Törvényszék megszüntetése és hatásköreinek a Törvényszékhez történt átcsoportosítása óta találkozik, a Bíróságnak arról kell döntenie, hogy a Törvényszék helytállóan állapította-e meg a jelen ügy sajátos körülményei között, hogy a fenti hozzájárulás megfizetése nem fedezhető az iskoláztatási támogatással.

II. Jogi háttér

6. A jelen ügy jogi hátterét az Európai Unió tisztviselői személyzeti szabályzatának[6] (a továbbiakban: személyzeti szabályzat) alábbi rendelkezései határozzák meg:

7. A személyzeti szabályzat 67. cikke (1) bekezdésének c) pontja értelmében az iskoláztatási támogatás azon családi támogatások körébe tartozik, amelyek juttatására a tisztviselő jogosult.

8. A személyzeti szabályzat VII. melléklete 3. cikkének (1) bekezdése pontosítja az iskoláztatási támogatásra való jogosultság feltételeit:

„Az általános végrehajtási rendelkezésekben megállapított feltételekre is figyelemmel, a tisztviselő a neki felszámított tényleges iskoláztatási költségeknek megfelelő iskoláztatási támogatásban részesül legfeljebb havi 260,95 [euró][7] összegben […] minden, legalább ötéves eltartott gyermek után, aki rendszeres nappali tagozatos általános vagy középiskolai képzésben vesz részt egy tandíjköteles intézményben vagy egy felsőoktatási intézményben. A tandíjköteles iskola látogatásának kötelezettsége nem vonatkozik az iskolai szállítás költségeinek megtérítésére.

[…].”

9. A személyzeti szabályzat 110. cikke alapján a Parlament 2004. május 18-án elfogadta a személyzeti szabályzat VII. mellékletének 3. cikkében foglalt iskoláztatási támogatás nyújtására vonatkozó általános végrehajtási rendelkezéseket (a továbbiakban: általános végrehajtási rendelkezések).[8] Az általános végrehajtási rendelkezések 1. cikke az öt év alatti, illetve még nem általános iskolás gyermekek után folyósított A típusú átalány jellegű iskoláztatási támogatást megkülönbözteti a B típusú iskoláztatási támogatástól. Ez utóbbit illetően az általános végrehajtási rendelkezések 3. cikke a következőt írja elő:

„A B típusú iskoláztatási támogatás a személyzeti szabályzat VII. melléklete 3. cikke (1) bekezdésének első és harmadik albekezdésében előírt felső összeghatárig az alábbiakra terjed ki:

a) a beiratkozási díj és az oktatási intézmény látogatásával kapcsolatos díj;

b) közlekedési kiadások;

5 A belga alkotmány 24. cikkének (3) bekezdése.

6 A 2014. január 1-ja óta hatályos változatában.

7 Ez az összeg a tényállás megvalósulásának időpontjában volt irányadó. Jelenleg 273,60 euró.

8 A megtámadott ítélet Törvényszék általi meghozatala időpontjában hatályos változat. A jelenleg hatályos változatot 2016. november 18-án fogadták el; az „Iskoláztatási költségek” című 5. cikke átvette a korábbi változat 3. cikkének szövegét.

minden egyéb költséget ki kell zárni, különösen az alábbiakat:

– kötelező kiadások, például a könyvek, tanszerek, sportfelszerelés beszerzési költsége, iskolai biztosítás és orvosi költségek, vizsgadíjak, a tanításon kívüli közös iskolai tevékenységek (például kirándulások, iskolai látogatások és utazások, sporttanfolyamok stb.) költsége, valamint az adott oktatási intézmény oktatási programjának megvalósításához kapcsolódó egyéb költségek,

– a gyermek kötelező iskolai sítáborban, tengerparti táborban vagy erdei iskolában, valamint hasonló programokban való részvételével kapcsolatos költségek.”

III. A jogvita előzményei és a Törvényszék előtti eljárás

10. A fellebbezők az Európai Parlament Belgiumban élő ideiglenes alkalmazottai, illetve tisztviselői. Gyermekeik olyan oktatási intézmények [9] tanulói, melyek közös vonása, hogy a belgiumi Francia Közösség – nem kizárólagos – fenntartásában működnek. A két érintett intézmény saját forrásokkal is rendelkezik, amelyeket többek között nonprofit egyesületek (a továbbiakban: egyesületek) biztosítanak számukra, amelyek részére a tanulók szüleit hozzájárulás befizetésére hívják fel.

11. A 2013/2014-es tanévvel bezárólag a Parlament iskoláztatási költség címén a meghatározott összeghatár erejéig megtérítette a fellebbezők által az egyesületek részére a már az intézménybe járó gyermekeik után megfizetett hozzájárulást. 2015. április 24-én a Parlament elutasította a fellebbezők által a 2014/2015-ös tanévre az egyesületeknek megfizetett hozzájárulás megtérítésére vonatkozó kérelmeit, azon indoknál fogva, hogy a személyzeti szabályzat VII. melléklete 3. cikkének (1) bekezdésében foglalt feltételek nem teljesültek (a továbbiakban: elutasító határozatok). A Parlament szerint a két érintett iskola e rendelkezés értelmében nem minősült tandíjköteles oktatási intézménynek, és a fellebbezőknek az egyesületek részére teljesített opcionális hozzájárulása kívül esett az ingyenes kötelező oktatás belga jogszabályok által előírt keretein.

12. Bár a fellebbezők által e határozatokkal szemben előterjesztett panaszokat 2015. november 17-én és 19-én szintén elutasították, ugyanakkor a Parlament úgy határozott, hogy méltányosságból és kivételesen a 2014/2015-ös tanévre biztosítja számukra az iskoláztatási támogatást, viszont az azt követő években a szóban forgó intézmények vonatkozásában már nem fogja azt megadni.

13. 2016. február 17-én a fellebbezők a 2014/15-ös tanévre vonatkozó, kivételesen, méltányosságból megítélt iskoláztatási támogatásra vonatkozó rész kivételével a Parlament elutasító határozatainak megsemmisítését kérték, valamint azt, hogy a Parlamentet kötelezzék a 2015/2016-os évre vonatkozó iskoláztatási támogatás megfizetésére. Keresetük alátámasztására a fellebbezők három jogalapra hivatkoztak: elsőként a személyzeti szabályzat VII. melléklete 3. cikke (1) bekezdésének megsértésére és nyilvánvaló értékelési hibára, másodikként a bizalomvédelem elvének megsértésére, harmadikként pedig az egyenlő bánásmód elvének és a megfelelő ügyintézés elvének megsértésére.

14. 2017. április 28-i ítéletében (a továbbiakban: a megtámadott ítélet) [10] a Törvényszék e jogalapok mindegyikét, következésképpen az elutasító határozatok megsemmisítése iránti kereseti kérelmet is elutasította. Figyelemmel a kereset elutasítására, úgy ítélte meg, hogy azon kérelemről, amellyel a fellebbezők a Parlamentet a 2015/2016-os tanévre vonatkozó iskoláztatási támogatás megfizetésére kérték kötelezni, nem szükséges határoznia.

9 A brüsszeli (Belgium) Athénée Ganenou és a bierges-i (Belgium) École internationale Le Verseau intézményekről van szó. Az előbbi olyan felekezeti iskola, amely a belgiumi Francia Közösség hivatalos tantervét heti több óra hébernyelv-, judaizmustörténet-, biblia- és angolnyelv-oktatással egészíti ki az általános iskola alsó tagozatától kezdve. Utóbbi felekezeten kívüli iskola, amelyben az oktatás az óvodától kezdve anyanyelvi tanárokkal, francia és angol nyelven folyik.

10 A Törvényszék 2017. április 28-i Azoulay és társai kontra Parlament ítélete (T-580/16, EU:T:2017:291).

IV. A Bíróság előtti eljárás és a felek kérelmei

15. 2017. június 28-i beadványuk útján a fellebbezők együttesen a jelen fellebbezést nyújtották be a Törvényszék ítélete ellen.

16. A fellebbezők azt kérik, hogy a Bíróság:

– helyezze hatályon kívül a megtámadott ítéletet;

– adjon helyt a fellebbezők által a T-580/16. sz. ügyre[11] vonatkozó keresetükben az első fokon előterjesztett kérelmeknek;

– az eljárásban részt vevő másik felet kötelezze valamennyi költség viselésére.

17. A Parlament a maga részéről azt kéri, hogy a Bíróság:

– a fellebbezést mint megalapozatlant utasítsa el;

– a fellebbezőket kötelezze a költségek viselésére.

18. A Bíróság a fellebbezést írásbeli eljárásban vizsgálta meg.

V. Jogi értékelés

19. A fellebbezők úgy vélik, hogy a megtámadott ítéletet több rendbeli téves jogalkalmazás, többek között a tények elferdítése és az indokolás hiánya jellemzi. Közelebbről, a Törvényszék először is tévesen alkalmazta a jogot és elferdítette a tényeket azáltal, hogy figyelmen kívül hagyta az „iskoláztatási költségeknek” az uniós jogrendben elfogadott önálló és egységes értelmezését.[12] Másodszor, a Törvényszék által a megtámadott ítéletben tett megállapítások tárgyi pontatlanságot tartalmaznak.[13] Harmadszor, a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot a panasz és a kereset összhangjának szabályára vonatkozó állandó ítélkezési gyakorlat értelmezése során.[14] Végül, a Törvényszék nem tett eleget indokolási kötelezettségének az egyenlő bánásmód, valamint a megfelelő ügyintézés elvére alapított jogalappal kapcsolatos válaszában.[15]

A. Az elfogadhatóságról

20. Rámutatok arra, hogy a Törvényszék előtt a fellebbezők a 2014/2015-ös tanévre vonatkozó iskoláztatási támogatás iránti kérelmeiket elutasító határozatok megsemmisítését kérték. Márpedig, a fellebbezők panaszait elutasító határozatokban, amelyeket e pont kivételével a fellebbezők szintén megsemmisíteni kértek, a Parlament méltányosságból, kivételesen megítélte nekik ugyanezen tanévre vonatkozóan az iskoláztatási támogatást. A fellebbezők tehát megkapták a kért támogatást.

21. A későbbi tanéveket illetően, a Parlament kizárólag a panaszokat elutasító határozataiban pontosította, hogy az iskoláztatási támogatást a következő tanévekre nem fogja biztosítani a fellebbezők számára.[16]

11 A Törvényszék 2017. április 28-i Azoulay és társai kontra Parlament ítélete (T-580/16, EU:T:2017:291).

12 E kifogás a megtámadott ítélet 31–36., 38., valamint 40. pontjára vonatkozik.

13 E kifogás a megtámadott ítélet 45. és 46. pontjára vonatkozik.

14 E kifogás a megtámadott ítélet 47. pontjára vonatkozik.

15 E kifogás a megtámadott ítélet 55. és 56. pontjára vonatkozik.

16 Amíg az érintett intézmények nem teljesítik az iskoláztatási támogatás biztosításának feltételeit.

22. A Törvényszék úgy ítélte meg, hogy a panaszokat elutasító határozatok nem minősülnek önálló határozatnak, ezért tehát a kereset csak az elutasító határozatok ellen irányulhat,[17] amelyek viszont kizárólag a 2014/2015-ös tanévre vonatkoztak. A fellebbezők ezt a pontot nem kifogásolták fellebbezésükben.

23. Ami konkrétan a 2015/2016-os tanévet illeti, a fellebbezők egyebekben azt kérték a Törvényszéktől, hogy kötelezze a Parlamentet az erre az évre vonatkozó iskoláztatási támogatás folyósítására. A Parlament a Törvényszék előtt hangsúlyozta, hogy ez a kérelem elfogadhatatlan, mivel az iskoláztatási támogatást közigazgatási eljárás során egy tanévre állapítják meg, így a fellebbezők csupán e közigazgatási eljárás lezárultát követően nyújthatták volna be keresetüket.[18]

24. A Törvényszék megállapította, hogy figyelemmel az elutasító határozatok megsemmisítése iránti kereseti kérelem elutasítására (a 2014/2015-ös tanévet illetően), a 2015/2016-os tanévre vonatkozó kérelemről már nem szükséges határozni.[19] A fellebbezők ezt a pontot sem kifogásolták fellebbezésükben.

25. E körülmények között, és amennyiben a Bíróság szükségesnek véli, hogy a Törvényszék elé terjesztett megsemmisítés iránti keresetnek az eljáráshoz fűződő érdekhez kapcsolódó elfogadhatósági feltételét hivatalból vizsgálja,[20] azon az álláspontón vagyok, hogy a fellebbezőknek érdekük fűződik ahhoz, hogy a 2014/2015-ös tanévre vonatkozó elutasító határozatokkal szemben eljárást kezdeményezzenek, ami elegendő a kereset elfogadhatóságának megállapításához. Kétségtelen, hogy a fellebbezők erre az évre megkapták az iskoláztatási támogatást. Ugyanakkor – bár a támogatásban ténylegesen részesültek –, ennek folyósítására csupán a Parlament által a kérelmeik elbírálásának elhúzódására tekintettel kivételesen és méltányosságból hozott intézkedés alapján került sor.[21] A kérelmeiket elutasító határozatok, valamint a velük szemben ezekben megfogalmazott végleges állásfoglalás visszavonására azonban nem került sor, így azok jogosultságaik szempontjából meghatározóak. A fellebbezők tehát rendelkeznek eljáráshoz fűződő érdekkel e határozatokkal szemben, amelyek az iskoláztatási támogatásra való jogosultságtól való megfosztásukkal sérelmet okoznak nekik.

26. Ami a fellebbezést illeti, ennek elfogadhatóságát a Parlament nem vitatta, én pedig nem látok okot arra, hogy hivatalból elfogadhatatlansági kifogást kellene emelni.

17 A megtámadott ítélet 12. pontja.

18 A Parlament Törvényszékhez benyújtott válaszbeadványának 68–74. pontja.

19 A megtámadott ítélet 65. pontja.

20 A Bíróság azon hatáskörével kapcsolatban, amely alapján először az eljárás fellebbezési szakaszában hivatalból elfogadhatatlansági kifogást emelhet a Törvényszékhez benyújtott keresettel szemben, lásd: a Bíróság 2009. április 23-i Sahlstedt és társai kontra Bizottság ítélete (C-362/06 P, EU:C:2009:243, 22. pont).

21 A Parlament Törvényszékhez benyújtott válaszbeadványának 66. és 67. pontja.

B. Az iskoláztatási támogatás fogalmának értelmezéséhez kapcsolódó téves jogalkalmazásra és a tények elferdítésére alapított első jogalapról

1. Az „iskoláztatási költségek” fogalmának önálló értelmezése

27. A fellebbezők azt róják fel a Törvényszéknek, hogy az „iskoláztatási költségek” fogalmát nem az uniós jogrendben elfogadott önálló és egységes értelmezésnek megfelelően értelmezte. A Bíróság azon ítélkezési gyakorlatára hivatkoznak, amely szerint a személyzeti szabályzat alapján, annak 1a. cikke értelmében a tisztviselők egyenlő bánásmódra jogosultak, amelyhez szükséges, hogy a személyzeti szabályzatot az egész Unióban általában önállóan és egységesen értelmezzék. Az ilyen értelmezés kialakítása során figyelembe kell venni a szóban forgó rendelkezés összefüggéseit és a kérdéses szabályozás célját. [22]

28. Ami konkrétan az iskoláztatási költségeket illeti, a fellebbezők a Bovagnet kontra Bizottság ítéletre támaszkodva arra hivatkoznak, hogy e fogalom a megtérítés szempontjából nem függhet a nemzeti szinten használt elnevezésektől vagy minősítésektől, hanem csakis a megtérítendő kiadás jellegétől és összetevőitől. [23] Márpedig, a fellebbezők szerint a Törvényszék ezt a fogalmat a belga szabályozás alapján értelmezte.

29. A fellebbezők érvei nem meggyőzőek. A Parlamenthez hasonlóan úgy gondolom, hogy a Törvényszék az „iskoláztatási költségek” fogalmát az iskoláztatási támogatás célját figyelembe véve, a nemzeti szinten használt elnevezésektől függetlenül, önállóan értelmezte.

30. Ily módon, a Törvényszék a megtámadott ítélet 30. pontjában az iskoláztatási támogatás címén megtéríthető „iskoláztatási költségeket” úgy határozza meg, mint amelyek magukban foglalják a tanuló oktatási intézménybe való bejutását biztosító díjat (beiratkozási díj), és azt a díjat is, amely lehetővé teszi számára az ugyanezen intézmény óráinak látogatását és programjain való tényleges részvételt (oktatási díj).

31. E meghatározás a Közszolgálati Törvényszék által a Bovagnet kontra Bizottság ítéletben [24] kialakított definíciót ismétli meg, amely ügy tényállása más nemzeti szabályozási kontextusba illeszkedett, mivel az érintett oktatási intézmény luxemburgi volt.

32. A Törvényszék annak vizsgálata során, hogy a fellebbezőknél felmerült költség vajon megfelelt-e a Bovagnet kontra Bizottság ítélet [25] értelmében vett beiratkozási és oktatási díjnak, a megtámadott ítélet 31. és 32. pontjában megállapította, hogy a szóban forgó oktatási intézményekbe való beiratkozásnak és az azok által nyújtott oktatásnak nem volt feltétele beiratkozási, illetve oktatási díj fedezésére szolgáló pénzbefizetés. Hasonlóképpen, nem járt a tanuló felvételének megtagadásával vagy az intézményből való kizárásával, ha a kért hozzájárulást az egyesületek részére nem fizették meg. Másképp fogalmazva, az intézmények *nem követelték meg* bizonyos pénzösszeg megfizetését ahhoz, hogy a gyermekek az intézményeket látogathassák és az óráikon részt vegyenek, illetve a szülők díj fizetésére nem voltak *kötelesek*. A Törvényszék ebből azt a következtetést vonta le, hogy a fellebbezőknél felmerült költségek nem minősíthetők iskoláztatási költségnek.

33. A Törvényszék tehát a személyzeti szabályzat VII. melléklete 3. cikkének (1) bekezdése alapján úgy értelmezte az iskoláztatási költségek fogalmát, mint amelyek megfizetésére a tisztviselő *köteles* annak érdekében, hogy gyermeke egy meghatározott intézménybe beiratkozhasson, és ott tanulmányokat folytathasson.

22 A fellebbezők e tekintetben a Bíróság 2015. október 15-i Axa Belgium ítéletére (C-494/14, EU:C:2015:692, 21. és 24. pont) hivatkoznak.

23 A Közszolgálati Törvényszék 2011. szeptember 8-i Bovagnet kontra Bizottság ítélete (F-89/10, EU:F:2011:129, 22. pont).

24 A Közszolgálati Törvényszék 2011. szeptember 8-i Bovagnet kontra Bizottság ítélete (F-89/10, EU:F:2011:129, 23. pont).

25 A Közszolgálati Törvényszék 2011. szeptember 8-i Bovagnet kontra Bizottság ítélete (F-89/10, EU:F:2011:129, 23. pont).

34. Ezt a feltételt már a Bovagnet kontra Bizottság ítélet is megfogalmazta. A megtéríthető költségek ott úgy kerültek meghatározásra, mint olyan díjak, amelyektől a tanulónak az iskolába való felvétele és az oktatási programban való részvétele, vagyis a beiskolázása függ, ekképpen tehát befizetésük kötelező. [26]

35. Ez az értelmezés megfelel a személyzeti szabályzat követelményeinek. Ugyanis, amint arra a Parlament emlékeztet, az uniós jog azon rendelkezéseit, amelyek alapján pénzbeli juttatásra nyílik jogosultság, szigorúan kell értelmezni. [27]

36. A szigorú értelmezésre vonatkozó e követelménynek nem felelne meg a tisztviselő által opcionálisan és önkéntes alapon megfizetett hozzájárulás megtérítése. Ezenkívül azon jogalkotói szándékkal is ellentétes lenne, amely a személyzeti szabályzat 2004-es reformja alkalmával a költségek megtérítését ahhoz a feltételhez kötötte, hogy a gyermek tandíjköteles intézményt látogasson, [28] és véget vetett annak, hogy az iskoláztatási támogatást átalány formájában a tisztviselők rendelkezésére bocsássa. [29] Következésképpen, a személyzeti szabályzat nem ad lehetőséget arra, hogy az iskoláztatási támogatást olyan jövedelemkiegészítésnek lehessen tekinteni, amelyet a tisztviselő szabadon felhasználhat, többek között önkéntes hozzájárulás vagy adomány befizetésének céljára.

37. A Törvényszék az „iskoláztatási költségek” fogalmát nem a belga jog alapján értelmezte. Noha említést tesz [30] a Francia Közösség „A kötelező oktatásban való ingyenes részvétel” című országos körleveléről, [31] ezt csupán azon, a fellebbezők által nem vitatott megállapításának igazolása érdekében teszi, mely szerint az intézmények a fellebbezőket nem kötelezték beiratkozási és oktatási díj megfizetésére. A Törvényszék ismerteti ugyanis, hogy ez, a szóban forgó intézményekre alkalmazandó körlevél úgy rendelkezik, hogy támogatott intézmény a beiratkozást nem teheti valamely pénzösszeg megfizetésétől függővé, továbbá, hogy az intézmény által előírható díjak [32] meg nem fizetésének nem lehet következménye arra nézve, hogy az érintett tanuló az intézményben folytatja-e tanulmányait.

38. Annak meghatározása során tehát, hogy a fellebbezők által megtéríteni kért költségek megfizetése feltétele-e gyermekeiknek a szóban forgó intézményekbe történő felvételének, a Törvényszék a belga jogra releváns bizonyítékként, nem pedig döntő kritériumként [33] hivatkozik, amelyet az „egyébként” határozószó használata is jelez. [34]

39. A fellebbezők úgy vélik, hogy a Törvényszék által elfogadott megszorító értelmezés az iskoláztatási költségek megtérítését az egyes tagállamok különböző oktatási rendszereitől teszi függővé.

40. Ez az álláspont téves. Nem az iskoláztatási költségek megtérítésében, hanem a megtérítendő iskoláztatási költségek meglétében és összegében mutatkozhat különbség az egyes tagállamok, illetve intézmények között.

26 A Közszolgálati Törvényszék 2011. szeptember 8-i Bovagnet kontra Bizottság ítélete (F-89/10, EU:F:2011:129, 26. és 27. pont).

27 A Törvényszék 1994. november 30-i Dornonville de la Cour kontra Bizottság ítélete (T-498/93, EU:T:1994:278, 38. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat); a Közszolgálati Törvényszék 2015. június 30-i Petsch kontra Bizottság ítélete (F-124/14, EU:F:2015:69, 33. pont).

28 Általános vagy középiskola látogatása esetén.

29 Lásd a jelen indítvány 2. pontját.

30 Lásd a megtámadott ítélet 31., 33. és 36. pontját, amelyeket a fellebbezők kifejezetten kifogásolnak.

31 2013. augusztus 29-i 4516. sz. körlevél.

32 Mint például az uszodai díjak, illetve a kulturális és sporttevékenységek költségei.

33 Az alapfokú oktatás fogalmával kapcsolatban lásd a Törvényszék 2004. június 29-i Hivonnet kontra Tanács ítéletét (T-188/03, EU:T:2004:194, 28. pont), valamint az „iskoláztatási költség” fogalmát illetően lásd a Közszolgálati Törvényszék 2011. szeptember 8-i Bovagnet kontra Bizottság ítéletét (F-89/10, EU:F:2011:129, 21. pont).

34 „Ennek ellenkezője – ahogyan ez [*egyébként*] a 4516. sz. körlevélből is kitűnik […]” (a megtámadott ítélet 31. pontja); „[…] ahogyan ezt *egyébként* a 4516. sz. körlevél is megerősíti” (a megtámadott ítélet 36. pontja).

41. Ily módon, amennyiben az intézmény a tanuló beiratkozását és iskolalátogatását díj megfizetéséhez köti, a Bovagnet kontra Bizottság ítélettel [35] összhangban és a nemzeti szinten használt elnevezésektől vagy minősítésektől függetlenül e díjak jellege és összetevői határozzák meg e díjak megtéríthetőségét. Ezzel szemben, ha az adott intézmény a tanuló beiratkozását és iskolalátogatását bármilyen okból nem köti díjfizetéshez, az érintett tisztviselő iskoláztatási támogatásra nem jogosult.

42. A fellebbezők ezt követően azt az álláspontjukat fejtik ki, hogy önálló értelmezés keretében azt is figyelembe kellett volna venni, hogy a tőlük kért hozzájárulás megfizetésének hiányában a szóban forgó intézmények nem tudnák finanszírozni azon különleges képzéseiket, amelyek miatt ezen intézményeket választották gyermekeik számára. A fellebbezők hozzájárulása ezért a gyermekeik iskoláztatásával összefüggésben ténylegesen felmerült költségnek minősül.

43. Annak megállapítása révén, hogy az iskoláztatási költségek nem fedezik az iskoláztatással kapcsolatban felmerülő valamennyi tényleges költséget, hanem csupán azokat, amelyeket az adott intézmény beiratkozási és oktatási díj címén megkövetel, a Törvényszék ugyanakkor az iskoláztatási költségek fogalmát a személyzeti szabályzat alkalmazandó rendelkezéseinek szövegével és céljával összhangban értelmezte.

44. A fellebbezők végül azt állítják, hogy a Törvényszék azáltal, hogy a megtámadott ítélet 40. pontjában a befizetett hozzájárulásokat az általános végrehajtási rendelkezések 3. cikkének értelmében vett „egyéb költségek” közé sorolja, jelentősen leszűkíti az „iskoláztatási költségeknek” a személyzeti szabályzatban meghatározott, önálló fogalmát. A fellebbezők szerint a Törvényszék kizárólag amiatt ítélte a befizetett hozzájárulásokat az „egyéb költség” kategóriájába tartozónak, mert azok nem a hivatalos belga tantervhez kapcsolódnak.

45. A Törvényszék ítéletét én nem így értelmezem. Miután a fent ismertetett indokokra tekintettel [36] a Törvényszék megállapította, hogy a befizetett hozzájárulások nem sorolhatók a megtérítendő iskoláztatási költségek kategóriájába, azokat kizárásos alapon a „minden egyéb” nem megtérítendő költség fennmaradó kategóriájába sorolta. Mivel az e kategóriába tartozó esetek felsorolása nem kimerítő jellegű, a Törvényszék joggal tekintette e hozzájárulásokat „az adott oktatási intézmény oktatási programjának megvalósításához kapcsolódó egyéb költségeknek.” [37]

46. E kifogást tehát el kell utasítani.

2. A tények elferdítése

47. A fellebbezők arra hivatkoznak, hogy a Törvényszék elferdítette a tényeket azáltal, hogy a megtámadott ítélet 31. pontjában kimondta, hogy az iskoláztatási költségeknek az egyesületek általi felszámítása nem áll összhangban a belga joggal.

48. Ilyen elferdítés e tekintetben akkor valósul meg, ha a meglévő bizonyítékok értékelése új bizonyítékok felhasználása nélkül is nyilvánvalóan tévesnek tűnik. [38]

49. Márpedig a jelen esetben a nemzeti jog ilyen elferdítése nem bizonyított, mivel a fellebbezők sem azt nem igazolták, hogy a szóban forgó körlevél ne lenne kötelező erejű, sem azt, hogy a Törvényszék azt tartalmával nyilvánvalóan ellentétesen értékelte volna. Különösen azt nem igazolták érvük alátámasztására, hogy az intézmények vagy egyesületek jogosultak lennének arra, hogy különleges képzési programjukhoz kapcsolódóan díj fizetését írják elő.

35 A Közszolgálati Törvényszék 2011. szeptember 8-i Bovagnet kontra Bizottság ítélete (F-89/10, EU:F:2011:129, 22. és 23. pont).

36 A jelen indítvány 32–36. pontja.

37 Lásd a megtámadott ítélet 40. pontját.

38 A Bíróság 2007. január 18-i PKK és KNK kontra Tanács ítélete (C-229/05 P, EU:C:2007:32, 37. pont).

50. E kifogást tehát szintén el kell utasítani.

51. Következésképpen az első jogalap teljes egészében megalapozatlan.

C. A megállapítások tárgyi pontatlanságára alapított második jogalapról

52. A fellebbezők úgy vélik, hogy a megtámadott ítélet a bizalomvédelem elvének megsértésére alapított jogalapjukra adott válasz tekintetében tárgyilag pontatlan megállapításokat tesz. Véleményük szerint a Törvényszék állást foglalt arról a kérdésről, hogy a Parlament által készített, az érintett intézmények által kitöltendő formanyomtatvány tanúsítja-e beiratkozási díj befizetését. Ezzel szemben nem nyilatkozott a Parlament azon állandó gyakorlatáról, amely jogos bizalmat kelthetett a fellebbezőkben.

53. A megtámadott ítélet 44. és 45. pontjában a Törvényszék ugyanakkor megválaszolta a fellebbezők bizalomvédelem elvének sérelmére alapított jogalapját. Miután emlékeztetett a bizalomvédelemre való hivatkozás három feltételére, a Törvényszék megállapította, hogy még amennyiben a fellebbezők pontos, feltétel nélküli és egybehangzó ígéreteket is kaptak volna, ezek, mivel nem tartották tiszteletben a személyzeti szabályzat rendelkezéseit, nem alapozhatták meg jogos bizalmukat.

54. A Törvényszék e jogalappal kapcsolatos válasza egyébiránt az állandó ítélkezési gyakorlatra támaszkodik.[39]

55. Ebben az összefüggésben, az érintett intézményeknek megküldött formanyomtatványt, amellyel kapcsolatban a Törvényszék kimondta, hogy ez alapján nem állapítható meg, hogy a fellebbezők beiratkozási díjat fizettek volna, csupán a felek azon érvére válaszul említette a megtámadott ítélet 46. pontjában, mely szerint e formanyomtatvány megküldése részükről jogos bizalomra adott volna okot.

56. A második jogalap tehát nyilvánvalóan megalapozatlan.

D. A panasz és a kereset összhangjának szabályára vonatkozó ítélkezési gyakorlat értelmezésével kapcsolatos téves jogalkalmazásra alapított harmadik jogalapról

57. A fellebbezők arra hivatkoznak, hogy azáltal, hogy a Törvényszék a megtámadott ítélet 47. pontjában megalapozatlanként elutasította a jogbiztonság megsértésére alapított érvüket, mivel azt a panaszukban nem hozták fel, figyelmen kívül hagyta a panasz és a kereset közötti összhang szabályára vonatkozó ítélkezési gyakorlatot.

58. A fellebbezők szerint a Parlament csupán a panaszokat elutasító határozatokban közölte azt, hogy az iskoláztatási támogatás megállapítása éves értékelés alapján történik. Azt az ítélkezési gyakorlatot idézik, amely kivételt ismer el a panasz és a kereset összhangjának szabálya alól: ha a panaszos a számára sérelmet okozó aktus indokolásáról a panaszára adott válasz révén szerez tudomást, az először a kereseti szakaszban előterjesztett és a panaszra adott válaszban kifejtett indokolás megalapozottságának vitatására irányuló bármely jogalapot elfogadhatónak kell tekinteni.[40] A fellebbezők tehát úgy vélik, alappal hivatkozhattak keresetükben először arra, hogy a Parlament azon eljárása, hogy az iskoláztatási támogatást évente felülvizsgálja, ellentétes a jogbiztonság elvével.

39 A Bíróság 1986. február 6-i Vlachou kontra Számvevőszék ítélete (162/84, EU:C:1986:56, 6. pont); a Törvényszék 1990. március 27-i Chomel kontra Bizottság ítélete (T-123/89, EU:T:1990:24, 25–30. pont); a Közszolgálati Törvényszék 2015. július 7-i Kur kontra Bizottság ítélete (F-53/14, EU:F:2015:81, 64. pont).

40 A fellebbezők a Törvényszék 2014. május 21-i Mocová kontra Bizottság ítéletére (T-347/12 P, EU:T:2014:268, 44. pont) hivatkoznak.

59. A Parlament ellenvetése szerint a panaszokat elutasító határozatok nem tartalmaznak olyan indokolást, amely az elutasító határozatokban foglalt indokolást lényegesen módosítaná vagy kiegészítené.

60. E tekintetben helytálló, hogy a Parlament először a fellebbezők panaszaira adott válaszában közölte azt, hogy az iskoláztatási támogatás éves értékelés tárgyát képezi. Ez az állítás ugyanakkor azon érvének alátámasztására irányul, mely szerint nem nyújtott a fellebbezők számára pontos és feltétlen biztosítékot arra nézve, hogy iskoláztatási támogatásban részesülhetnek. Tehát a fellebbezők által a panaszukban felhozott, a bizalomvédelem megsértésére alapított jogalapra válaszul közölte a Parlament, hogy az iskoláztatási támogatás éves értékelés tárgyát képezi. Ezen érv nem az elutasító határozatok olyan indoka, amely csupán később, a panaszokra adott válaszban jelenik meg, hanem olyan indok, amely azt mutatja, hogy a fellebbezőkben nem ébredhetett jogos bizalom.

61. Az ítélet, amelyre a fellebbezők hivatkoznak, ezenkívül olyan körülmények között született, ahol a közigazgatási szerv a panasz elutasítása során mellőzte az eredeti határozatának indokolását, és más indokokra hivatkozott.[41] A jelen ügyben nem erről van szó. A megtérítés iránti kérelem elutasításának indoka ugyanaz az eredeti határozatokban, mint a panaszok elutasításában: az érintett intézmények a személyzeti szabályzat értelmében nem minősülnek tandíjkötelesnek, ily módon nem tesznek eleget azon feltételeknek, amelyek ahhoz szükségesek, hogy fellebbezők az iskoláztatási támogatásban részesülhessenek.

62. Ebből következően, azáltal, hogy a Törvényszék elfogadhatatlanként elutasította a fellebbezőknek a jogbiztonság megsértésére alapított érvelését, mivel arra panaszukban nem hivatkoztak, a Törvényszék nem hagyta figyelmen kívül a panasz és a kereset összhangjának szabályára vonatkozó ítélkezési gyakorlatot.

63. Ennélfogva a harmadik jogalap megalapozatlan.

E. Az indokolási kötelezettség megsértésére alapított negyedik jogalapról

64. A fellebbezők azt állítják, hogy a Törvényszék nem tett eleget indokolási kötelezettségének azáltal, hogy a megtámadott ítélet 56. pontjában harmadik jogalapjuk első részét, melyet az egyenlő bánásmód elvének megsértésére alapítottak, hatástalannak nyilvánította.

65. A fellebbezők arra hivatkoztak a Törvényszék előtt, hogy más uniós intézmény tisztviselői továbbra is kapnak iskoláztatási támogatást ugyanezen intézményekbe járó gyermekeik után. A fellebbezők úgy vélik, hogy eltérő bánásmódban részesülnek ugyanazon személyzeti szabályzati rendelkezések alapján.

66. A Törvényszék, tömören ugyan, de két lépésben megválaszolta ezt a kifogást. Miután emlékeztetett az egyenlő bánásmód elvének alapjaira és tartalmára, a megtámadott ítélet 55. pontjában hangsúlyozta, hogy ezen elvet összhangba kell hozni a jogszerűség elvének tiszteletben tartásával. Következésképpen és az állandó ítélkezési gyakorlat alapján,[42] a tisztviselő nem hivatkozhat valamely harmadik személy javára elkövetett jogellenes magatartásra előnyök szerzése végett. A Törvényszék egyebekben megállapította, hogy olyan költségek megtérítésének megítélése, mint amelyek a fellebbezőknél is felmerültek, nem állna összhangban a személyzeti szabályzat rendelkezéseivel, és ebből azt a következtetést vonta le, hogy a fellebbezők nem hivatkozhatnak e jogsértésre, amelyből más tisztviselőknek előnye származik.

41 A Törvényszék 2014. május 21-i Mocová kontra Bizottság ítéletére (T-347/12 P, EU:T:2014:268, 32. pont) hivatkoznak.

42 A Bíróság 1985. július 4-i Williams kontra Számvevőszék ítélete (134/84, EU:C:1985:297, 14. pont); a Törvényszék 2007. július 11-i Centeno Mediavilla és társai kontra Bizottság ítélete (T-58/05, EU:T:2007:218, 155. pont); a Közszolgálati Törvényszék 2014. január 21-i Van Asbroeck kontra Parlament ítélete (F-102/12, EU:F:2014:4, 38. pont).

67. A Törvényszék így arra a megállapításra jutott, hogy az egyenlő bánásmód elvének megsértésére alapított kifogás hatástalan.

68. Számomra nem úgy tűnik, hogy a Törvényszék ezáltal elmulasztotta volna az Európai Unió Bírósága alapokmányának 36. és 53. cikkéből eredő indokolási kötelezettségét. Ennek alapján nem köteles olyan magyarázatot adni, amely egyenként és kimerítően követi a felek által előadott összes érvet. Az ítélet indokolásának lehetővé kell tennie az érdekelt felek számára, hogy megismerjék érvelésük Törvényszék általi elutasításának okait, és lehetővé kell tennie a Bíróság számára a felülvizsgálat elvégzését.[43] Ebben az esetben ez a helyzet. A Törvényszék által a megtámadott ítélet 55. és 56. pontjában kifejtett indokolás lehetővé teszi azon indokok megismerését, amelyek alapján a Törvényszék úgy ítélte meg, hogy az egyenlő bánásmód elvére való hivatkozás hatástalan, és nem tartotta szükségesnek, hogy az ezen elv tiszteletben tartására vonatkozó valamennyi érvet megválaszolja.

69. A fellebbezők ezt követően arra hivatkoznak, hogy a Törvényszék nem foglalkozott az Európai Unió Alapjogi Chartája 22. cikkének feltételezett megsértésével, amely rendelkezés a kulturális, vallási és nyelvi sokszínűség tiszteletben tartására kötelezi az Uniót. Úgy vélem, hogy bár a fellebbezők a Törvényszékhez benyújtott keresetükben, harmadik jogalapjuknak a megfelelő ügyintézéssel kapcsolatos második részében valóban megemlítik ezt a rendelkezést, azonban ennek megfogalmazása feltételes és túl általános ahhoz, hogy a rendelkezés megsértésére való hivatkozásnak lehessen azt tekinteni. A Törvényszéknek tehát nem róható fel, hogy erről a kérdésről nem határozott.

70. A fentiekből következően, véleményem szerint, a negyedik jogalapot is megalapozatlanként el kell utasítani, következésképpen a fellebbezést teljes egészében el kell utasítani.

VI. Költségek

71. A Bíróság eljárási szabályzata 138. cikkének (1) bekezdése alapján, amelyet annak 184. cikkének (1) bekezdése értelmében a fellebbezési eljárásban is alkalmazni kell, a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte.

72. Mivel a fellebbezők pervesztesek lettek, a Parlament kérelmének megfelelően kötelezni kell őket a saját költségeik viselésén kívül a Parlament költségeinek viselésére.

VI. Végkövetkeztetés

73. A fenti megfontolások alapján azt javaslom a Bíróságnak, hogy a következőképpen határozzon:

1) A Bíróság a fellebbezést elutasítja.

2) Irit Azoulay, Andrew Boreham, Mirja Bouchard és Darren Neville saját költségeiken kívül viselik az Európai Parlament felmerült költségeit is.

43 Lásd például: a Bíróság 2010. május 20-i Gogos kontra Bizottság ítélete (C-583/08 P, EU:C:2010:287, 30. pont); a Törvényszék 2010. július 2-i Kerstens kontra Bizottság ítélete (T-266/08 P, EU:T:2010:273, 73. pont).